

BORSSZEM JANKÓ

SZERKESZTIK: MOLNÁR JENŐ és BER DEZSŐ

Melléklet: Ár: Egész évre 240 korona. Fél-
évre 120 korona. Negyed évre 60 korona.
Egyes szám ára 5 korona

Telefon: Szerkesztőség és Kiadóhivatal
138-05
Megjelenik minden vasárnap

Szerkesztőség
és
Kiadóhivatal
József-tér 13

A terminus

A szent korona. — Ne félj! Ha újra méltó helyemen leszek, a te dolgodat is fölviszi az isten.

Csonka Magyarország — nem ország
Egész Magyarország — mennyország

A Pénz

Királyok képére teremtetett,
Ezüstből, aranyból verettetett.

A nagyja papirruhában rezeg,
Fogdossák ápolit és szennyes kezek.

Bár minden vágyad rámerevedve:
E sphinx hidegen tekint szemedbe.

Ő érte rajong nagy úr és szegény,
Örök bálvány lett és örök remény.

Koldusnak, gazdagnak ideálja,
De egy helyt sokáig ki nem állja.

Ő reá gondol mind, aki lopott,
Judas is miatta árulkodott.

Befekettett hány fehér kezét!
Ahány bűnös, mind érte vétkezett.

Ha papír: zizegése méla zaj,
Ha fém: csengése sátáni kacaj.

Ős aranyborjú, bálvány és oltár,
Megrontott, mikor még meg se voltál.

Idő nem számít: tegnap, ma, holnap,
Előtte, utána népek loholnak.

Örök futását irogva rója,
Nagy bűnök és vágyak okozója.

Menjünk nyugatnak, délnek, keletnek,
Érte gyilkolnak, érte szeretnek.

Szécsi Ferenc

Közgazdasági kiskaté

— *Mi volt a pénz régen?* — Általános fizetési és csere-eszköz.

— *Mi a pénz most?* — Rút szibarita váz.

— *Mi a külföldi valuta?* — Érme.

— *Mi a magyar valuta?* — Nemérme.

— *Mit mondott Montecuccoli?* — Pénz, pénz, pénz.

— *Mit mondana ma?* — Frank, frank, frank.

— *Mit mondott a latin böles?* — Pecunia non olet. (A pénznek nincs szaga.)

— *Mit mond a Dob-utca bölese?* — Pecunia non solet.

— *Mi az aranypénz?* — Régi idők szép emléke, mely már csak múzeumokban fordul elő.

— *Mi a papírpénz?* — Hulló falevél.

— *Mi a pénzláb?* — Lábacska, mely egyre kisebbedik.

— *Mi az adókulcs?* — Kulcs, mely egyre nagyobbodik.

— *Mi a lebélyegzés?* — Az a művelet, melynek következtében a rossz pénz is elvész.

— *Mi a pénztári elismervény?* — Földiekkel játszó csalfa szép remény.

— *Mi az a Zürich?* — Szomorú város, ahol folyton esik.

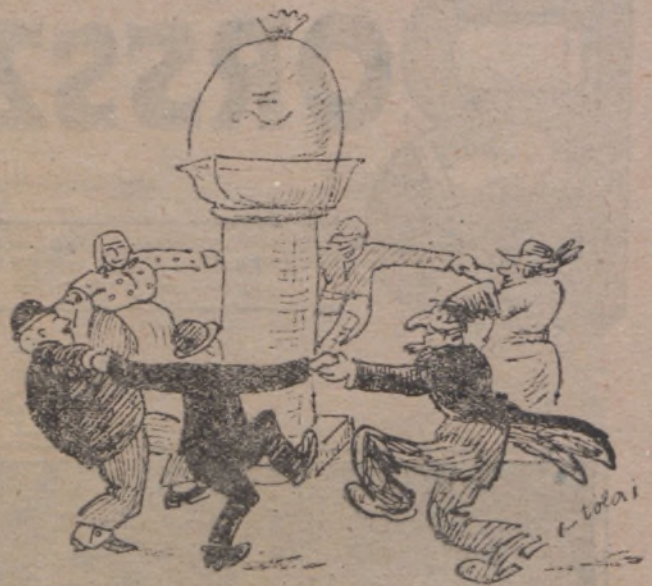
Az a jó pénz!

— Rettenetős, milven pénzéhesek mostanában az emberek!
— Sebaj, öregem! Nemsokára megehetik a pénzüket.

A papírpénz ellen

Rége az a közmondás járta, hogy aszongya: Pénz olvasva, asszony verve jó. Most már tudjuk, hogy nem egészen így áll a dolog. A pénz olvasva is jó, olvasatlanul is jó, de legjobb — *verve*.

Az új aranyborjú

Tanácsok valutánk följavítására

1. A védjegyhivatal az összes *márkát* beszolgáltatja az államkincstárnak.

2. A *Franck*-gyár ezután csak az államnak dolgozik.

3. A drámai költőknek sürgősen át kell térni a *lírara*.

4. A Király-színház följújtja a *Dollárkirálynőt*.

5. Az operai ballet román táncokat *lejt*.

6. Ha ezen tanácsaimat a pénzügyminiszter *tontolóra* veszi, úgy koronánk nem remélt magasságba fog szállni és szépen fog szólni.

A tenger szakértője

Kedves Borsszem Jankó! Látja kérem, így fest az ú. n. kurzus. Déri Ferencet, nagyon helyesen, kitessékelték az alpolgármesteri székéből és tetszik látni, mit művel az a hírhedt iaji szolidaritás... Máról-holnapra tengerészeti szaktekintélyt gyárt Déri úrból és beülteti az Atlantica tengerhajózási r.-t.-hoz igazgatónak. Kérdezem öntől, mi kvaliükálja a pesti közgazgatásban fölnevelkedett Déri urat arra, hogy tengeri ügyekben tevékenykedjék? Válaszát várja *Csipelka Tamás, Buda.*

(*Válasz:* Kedves Csipelka úr, aki 23 évig szolgált a fővárosnál, az igenis elsőrendű szakértő tengeri ügyekben. Mert Budapest évtizedek óta az adósságok tengerében úszik. — *A szerk.*)

Egyenérték

Beteg a pénzeszsák

A brüsszeli professzorok. — A zsebláz emelkedik, az árverés percenként 180, — csak a kooperáció segít.

A zürichi kurzus

— Korányi Frigyes bárónak ajálva —

„Frigyes uram, Frigyes uram!”

— Mi bajod van, Jankó fiám?

„A koronánk folyton esik.”

— De azért még mindig veszik.

„Frigyes uram, Frigyes uram.
Rossz a zürichi árfolyam.”

— Ej, ne törődj fiám véle.

Jobb lesz talán észre, télre.

„Frigyes uram, Frigyes uram.

A korona minuszba' van.”

— Ne félj, amíg én lélegzem,

A minuszt is lebélyegzem.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban.
Hiszek Magyarország föltámadásában! Amen.

Tőf-tőf

— Hallotta, hogy az idei zsidó nagybójtkor sok gazdag kitért zsidó automobilon ment a Dohány-utcai templomba?

— Nem hallottam.

— És tudja, hogy üdvözölték ezeket a hithű zsidók?

— Nem tudom. Hogyan?

— Így: gutjantőf-tőf.

Schieber úrnál

Valamikor Vespasianus császár, Montecuccoli, Rothschild és Krausz Simi voltak a legnagyobb szaktekintélyek, ha pénzről beszélt az ember. Ezeket a régi bálványokat ledöntötte a huszadik század hőse, a Schieber. Kiküldtem tehát magamat Schieber úr öfelségéhez, hogy néhány titkot kiharapjak belőle és részint a közönség tájékoztatása, részint a magam anyagi föllendítése érdekében használjam föl azokat. Schieber úr két valutaüzlet lebonyolítása közt volt kegyes fogadni. Én kérdeztem, ő felelt. (Istenkém, mikor lesz ez már fordítva!)

— Engedje meg Főkegyességed, — mondtam — hogy kedvenc írói iránt érdeklődjem. Kit méltóztatik legjobban szeretni?

— A magyarok közül *Aranyt*, a németek közül *Saphirt*, az olaszok közül *Goldonit*.

— Melyik költői műfaj a legszimpatikusabb Előkelőségnek?

— A *lira*.

— Ismeri-e a magyar esztétikusokat?

— Oh igen! *Silberstein-Ötvös* a favoritom.

— A prózai műfajok közül melyiket parancsolja szeretni?

— A *tárcát*.

— Kit tart a legnagyobb hadvezérnek?

— Bonaparte *Napoleondórt*.

— És Hindenburg?

— Annak *nincs jó márkája*.

— Kegyeskedik-e Ismerni Jókai műveit?

— Igen, az *Aranyembert*. De nekem legjobban az az alakja tetszik, akinek *Tallérossy Zebulon* a neve.

— Szereti Kiválóságod a zenét?

— De mennyire! *Goldmark* és *Rubinstein* a kedvencem. *Kreutzer* jelentéktelen.

— Mi a véleménye Unnepeltségnek a politikusokról?

— Egy embert nagyrabecsülök: *Mark-graf* Pallavicinit. Horvátországban a *Frank*-pártnak jószólok nagy jövőt.

— A francia irodalmat bizonyára méltóztatik ismerni. Kit tart a legnagyobb francia írónak?

— Anatole *Frankot*.

— Kedveli Főnagyságod a magyar nótát s ha igen, melyik a kedvenc dala?

— Az, amelyik úgy végződik, hogy aszongya: *Hajdindrom, dindrom...*

— Lenne szíves néhány sajtótermésű axiomát átadni meg-
szívlelés végett.

— Tessék, jegyezzen! — Az ember a teremtés dollárja. — Krajcárból lett az $\frac{1}{50}$ -ed fillér. — Pezeta beszél, korona ugat. — Ha a föld isten kalapja, úgy a schieber kalapkereskedő rajta. — Ha az ember akarja, a hamis lelt is elsütheti. — Ki mint *yett*, úgy arat. — Az idő pénz; az időlopás nem büntetendő cselekmény. — Kétszer kettő öt.

— Köszönöm szépen. Most még csak azt szeretném tudni, mi a kedvelt eledele?

— Az aranygaluska.

— Van-e valami szenvedélye?

— Igen. A szabadság rajongója vagyok. Szeretem a szabad levegőt.

— Szenved-e valami betegségben?

— Most még nem, de ha a rendőrség nem hagy békén, biztosan kitör rajtam.

— És milyen betegség az?

— Eltűnési viszketeg.

Máris vakarta a fejét Schieber úr öhiperexcellenciája a kezében lévő ezüstvillával és én gyorsan eltűntem.

Molnár Jenő

Önálló töprengés

— Vajjon a *konstruktív planimetriát* is destruktív alapon tanítják a zsidó tanárok?

**A Borsszem Jankó
jövő heti különszáma
a nagy föltűnést keltett
Ujság-központ II. sorozata**

Zsemlye-vice

Kislány. — Pék bácsi, kérek egy zsemlyét.

Hang belülről. — Nem lehet. A bolt be van zárva.

Kislány. — Hát adja ki kérem a kulcslyukon.

A Fészekben

— L'art pour l'art dolgozol?

— A fenét! L'art pour dollar.

PÉNZÜGYI KONFERENCIA EGY BUDAPESTI CSALÁDNÁL

Danae 1920-ban

Danae. — Papirpénzeső! ... Fiajal, Jupiterkém!

Mese a Kétkoronásról

Egyszer volt, hol nem volt egy öreg király. Aranynak hívták, Húszkoronás Aranyak. Volt ennek az öreg királynak egy kis fia, azt Forintnak hívták, vagyis modernebbül szólva Kétkoronásnak. Aszongya a Kétkoronás az apjának:

— Apám, én elmegyek világot látni.

— Erigy, fiam, — mondja az öreg király — csak aztán ne nagyon pazarolj, ki ne add magad.

— Nem én, egy vasat se költök magamból, — mondotta a fiú és megcsókolva apját, tovagördült.

Görgött, gördögelt a fiatal Kétkoronás, látott sok világot, büffeket és kávéházakat, de sehova nem ment, nehogy föl kelljen váltani magát. Éhezett, fáradott, de nem törődött vele, mert sokat tapasztalt. Végre nagyon elfáradt, hát leült az útszélre. Itt meglátta a vasorrú bábát, aki így szólt hozzá:

— Nagyon elfáradtál, királyfi? Tudod-e, hogy mért vagy fáradt? Mert ezüst páncél van rajtad és sisak borítja a fejedet. Hadd csak itt nálam zalogba, ha visszafelé jössz majd, visszaadom neked. Addig is kapsz tőlem egy bankjegyet, melyre bárki kívánságára fizet az Osztrák-Magyar Bank két törvényes koronát ércpénzben.

— Ki vagy te? — kérdezte csodálkozva a királyfi.

— Én a bankkormányzó barátője vagyok — mondta a vasorrú.

— Na, annak is jó izlése van, — szólt a királyfi és letette a nehéz fegyverzetet. Kapott is rá egy bankjegyet, amellyel tovább indult. Ment, mendegélt, sok országot bejárt, háborúkban vett részt. Kicsit össze is volt szakadozva már, amikor elérkezett a svájci határra. Nagyon megéhezett, hát kénytelen volt bemenni egy bankba, hogy becseréltesse magát. Adták is érte vagy két centime-t. Erre olyan dühös lett a királyfi, hogy káromkodva indult vissza az apja birodalma felé. Hát találkozik újra a vasorrúval és kéri az ércfegyverzetét.

— Megbolondultál? — kérdezte vihogva a vasorrú. — Tudod, mennyibe kerül az most? Kerek 10 frankba.

Nagysirdogálva indult haza a királyfi és folyton csak azt hajtogatta:

— Mit fog az én apám szólni ehhez! Nem merek a szemem elé kerülni!

Amikor elérkezett a határhoz, elébe lép ám egy fiú és kikutatja a királyfit. El is vette tőle a két centime-t és helyette egy 2 filléres bélyeget nyomott a homlokára.

Belép a királyfi a palotába és szalad az apja karjai közé. De legnagyobb meglepetésére az öreg Húszkoronás Arany helyett egy tépett szakállú rongyos Húszkoronás Bankjegynek dőlt a karjai közé.

— Mi lelt téged, apám? — zokogott a királyfi.

Az öreg király sórtalanul mutatott az orrára, miközben piszkos, megviselt képén egy könnyesepp gördült le.

A királyfi elrémülve tekintett apjára. Az öreg király orra teljesen vörös volt, egy nagy vörös bélyegző volt ráütve.

A Nemzeti Színházban

Ez itt X törvényszéki elnök,
Mellelte lányal, a finom delnök.
Jobbra Y, a mindenható
Részvénytársasági igazgató.
Mögötte a kopott kabátos:
Z professzor, udvari tanácsos,
Előtte egy csillagkeresztés dáma,
Az a fehérhajú a mamája,
A kegyelmes asszony, — úgy-e, fess? —
S amott civilben egy ezredes.

Rég nem voltam, annyi szent,
Ilyen jó társaságba,
Mint ebbe a drága világba
A Nemzetibe, a kakasülön lent.

Főszerkesztő:
Dr. Tut István
Szerkesztő:
Dr. Ajsér Budog

VAN, DE NINCS

NIMOLITIKAI NAPILAP

Irodalmi főmunkatársak:
Szegény Lázár és
Sorsharag Zsebestyén

Legyen vége

az áldatlan viszonyoknak, annak a tűrhetetlen állapotnak, hogy a tisztességes ember már tíz lépést sem tehet a körúton, mert ott terem mellette egy elszánt nimolista és megvágja. Végét kell vetni a nimolisták tehetetlenségének. A kormány álljon a sarkára, mert itt elvégre a vagyonbiztonságról van szó. A nimolisták szörnyen elszaporodtak s e siserahad minden egyes tagja nagyzási hóbortban szenved, vágja a szegény, becsületes tutistát, Perlesznek képzeli magát. De meg kell őket fékezni. Tanulják meg végre a nimolisták, hogy: ha foltos is a ruha, az nem szégyen, csak rongyos ne legyen, továbbá ki korán kel, az aranyat lel, végre: ki mint veti ágát, úgy alussza álmát. Tanulják meg végre az élet egyszerű, de végtelenül fontos bölcseségeit s ha nincs is pénzük, ne legyenek nagyra-vágyók, hanem elégedjenek meg azzal, ami nincs. A corki polgármester példája bebizonyította, hogy az ember hetekig képes ellenni anélkül, hogy enne. Ne hozakodjanak tehát elő azzal, hogy három nap óta nem ettek. Ne. Várjanak legalább három hétig s csak aztán beszéljenek. Ha még tudnak.

Újabb lengyel győzelmek

Berlin, október 5. A lengyelek szétzörták a száztizenhetedik vörös hadsereget. Tizenkétezer fogoly, negyven ágyú és hét millió rubel a zsákmány. A Havas-pénzügynökség kamat nélküli hitelt érdemlő forrásból nyert fölvilágosítása szerint Joffe Moszkvából azt az uta-

sítást kapta, hogy a lengyelek által föllállított összes föltételeket, bármily smucigok legyenek is, elfogadja és minden pénzt fizessen nekik a mielőbbi fegyverszünetért. A lengyelek arra számítanak, hogy a fegyverszünetet október 15-ére megkötik, vagy legalább is leelőlegezik. Béketárgyalási totalizátor 10 : 12.

NAPIHIREK

— *Ki a centet nem becsüli, az a dollárt nem érdemli!*

— **Időjárás.** Éjjel hűvös, nappal szeles, helyenkint csapadék, pénz — Zürich kivételével — sehol sem esett.

— **Villamos elgázolás.** Az Andrássy-út és Kerepesi-út sarkán a robogó villamos elgázolt egy 40 év körüli munkáskülsejű embert. A gyilkos kerekek az áldozat tarcáját is szétrombolták. Szerencséjére a meghaltak, csupán öt korona volt benne.

— **A sikló is emel.** A budai sikló is fölemeli a menetjegyek árát. Az emelés úgy történik, hogy az árát beteszik oda-lent a siklóba, a gép megindul s az ár fölemelkedik a vár magasságáig, pénzben kifejezve 2 koronáig.

— **Új párt.** Mint értesülünk, megalkult a haladó-párt. Az ülésen megjelent Kóányi pénzügyminiszter is és bejelentette a haladót.

— **Haller az angol kurzus ellen.** Haller István kultuszminiszter, aki a parlamentben nagy feltűnést keltett (nem a kiszagzák közt) azzal az újításával, hogy angol szókat magyarul ejtett ki, kijelentette, hogy nem engedheti meg a hatalmon levő kurzusnak angol kurzussal való fölcserélését és nem iratkozik be a Berlitz-iskola angol kurzusára.

— Eh, nem érdekelnek! — sóhajtott hősünk. — Egész életemet ezek közt a ronda disznók közt kell töltenem. Mért is nem lettem én szegény ember? Milyen bolondság, akarom sóhajtni: boldogság lehet szegény embernek lenni!

És kezének előkelő legyintésével elűzte a fantomokat, miközben megizzent párnájában a sok pénz. És egy perc múlva arcán édesded mosoly jelent meg, mert a búbajos Miss Moneyre gondolt, aki szegény, mint egy budapesti spájz egere, mindössze hét birtoka van az atyjának Írlandban.

— Oh, miss Money, vajjon szeretsz-e engem, vagy csak a pénzemet szereted? — sóhajtotta irtózatos tépelődés közepette, jelétül annak, hogy a pénz sem teszi boldoggá az embert, sőt eselleg netalántán örökös gyötrelém okozója a megfelelő számár keblében.

KÖZGAZDASÁG

Bulletin az értékpapirokról a tőzszeadó behozatala után

Fegyver	csütörtököt mondott
Pesti Vikt.	öröletes
Heltai Vikt.	köszönöm, jól van
Gizella, Klótild, Flóra	őszi kosztümöt kérnek
Cement	lement
Levante	le van
Salgó	lent van
Közúti	gázol
Gáz	közutalát
Adria	hulláznik
Goldberger, Kronberger	a cigány látsza, emelkedő hangulat
Ganz Vill. R. T.	ganz will ich nicht blöd sein.

* **Javul a pénzpiac.** A budapesti pénzpiacra a legkiválóbb szakértők közreműködésével helyszíni szemlét tartott a közmunkatanács. Elhatározták, hogy a pénzpiacot új aszfaltburkolattal látják el.

* **Zürichi árfolyam.** Korona: 2. — Árdragító: 25. — Numerus clausus: 6%. — Forradalmár: 19. — Puccista: 1 hijján 20. — Szerelem: (lásd Dollár).

NYILTTÉR

A PÉNZ

Írta: Zola
Lebélyegezte: Korányi
Gyűjtötte: Árdragító
Kiadta: A fia
Bevették: A kokottok

Makulatura-ár: kilonként 1 dollár.

Ára: 10

Láncolva: 25

MEGJELENT

A valutázási menetrend

Közli a tönkremenetrendet Budapest—Szabadságtér—Hajmáskér között és három hónap múlva — vissza.

APRÓHIRDETÉSEK

JÓ ÖSSZEKÖTTETÉST AKAR? Akkor ne hívja föl a telefonközpontot!

ŐSZI KOSZTÜMÉRT pillanatnyi gyöngeséget! „Mezei Liliom.”

ELŐFIZETNÉK deficitmentes napilapra. Kitartottak kiméljenek!

HASZNÁLT FOGKEFÉT átcsereálnék kifordított hajkefére.

KORZÓZÓ HÖLGYEK! Legjobb arc-festék a szeméremézet. Sikkerrel pótolja a „Vanbő-Rapo-Fáján” párisi piros.

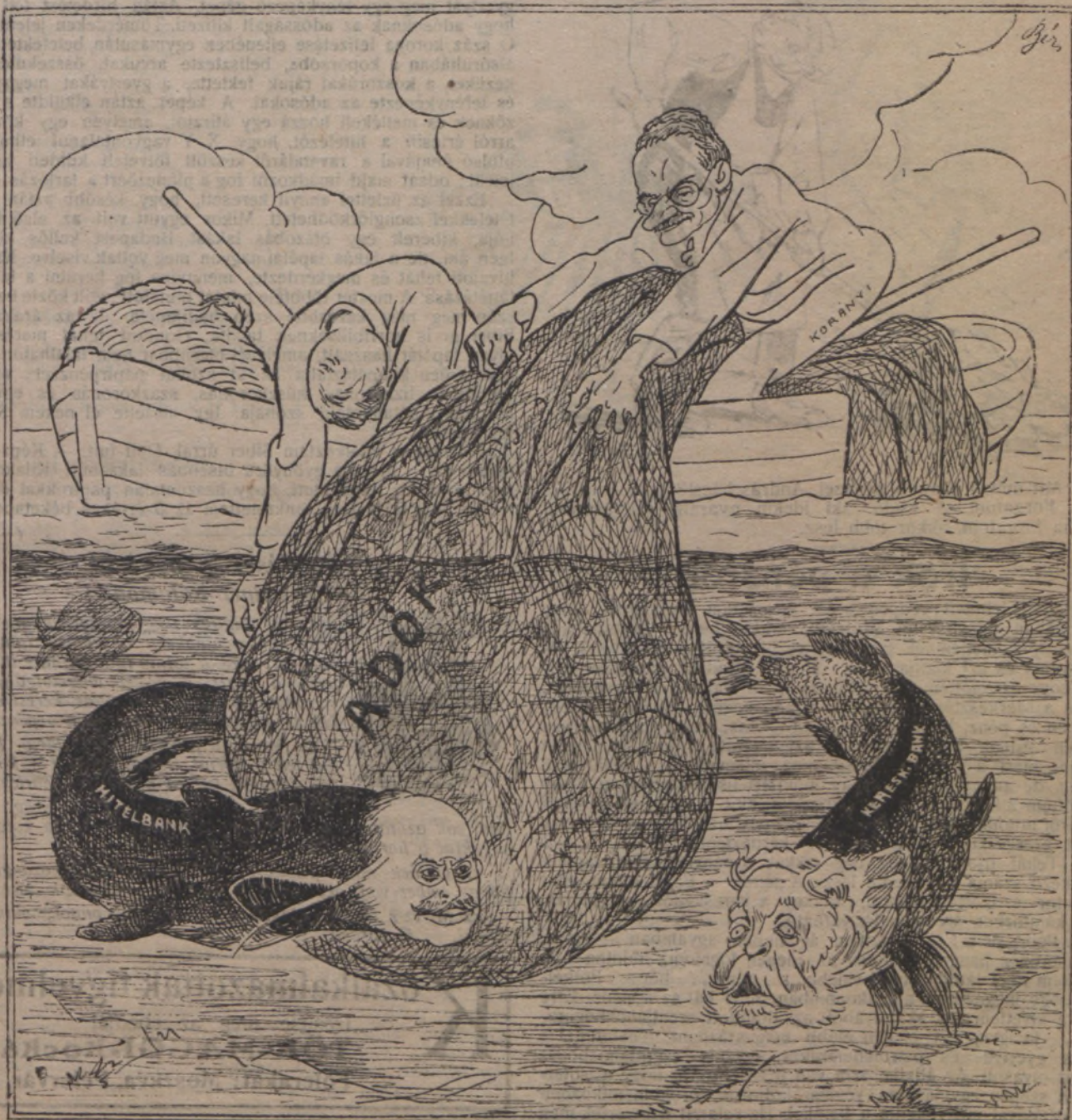
TÁRCA

A pénz

Írták: Zola és Balzac
(Sorsharag Zsebestyén fordítása)

Félix D'Argent lehajította fejét a pénzszel tömött puha párnára és még egyszer elfutottak lelki szemei előtt a nap eseményei. Egy kövér márkai állott előtte, aki arcizmának egyetlen rándulása nélkül váltott föl egy millió frankot. Ezt látva a newyorki denaturált szesz- király, kacagva főzte le egy milliárd dollárnak zsebkendőként való meglöbögatásával. Aztán következett D'Argent lelki szemei előtt a montenegrói kecskekirály, az albán tetűkirály, Lopescu, a román tolvajkirály, Penyazejev, az új orosz szovjetmilliomos, majd sorba mind: a lúdtöltő- király, a patkószög-, hulladék-, üvegcserep-, lámpa- és más királyok és krözusok.

Hálóját a szerencse...

Korányi Frigyes. — Menne, menne valahogy ez a halászat, de mihaszna, ha a nagy ragadozók nem hagyják megfogni magukat!

A Bank

A Bank olyan műintézet, melynek kölcsön lehet adni s aztán kölcsön lehet kapni tőle. Minden Bank eleinte nagyon szegény és mint koldus kunyoráija össze a tőkét a kávéházakban. Némelyiknek eleinte még inge sincs (lásd például az Ingetlen Bank). A Bank nemsokára a nagy takarékoság által (lásd Takarékbetétek) odáig viszi, hogy másnak is adhat kölcsön pénzt. Az illető ilyenkor becsület szóra megígéri, hogy holnap megadja. Ha nem adja meg, Bank lehúzza előbb az ingét, aztán a bőrét, végül kiveszi a pájsliját s azt elio-

gyasztja. Utána Bank jóízűen simogatja a pocakját. Mikor már elég embert megevett, Kitermelő Szövetkezetet alapít, melynél nem mindig folyik produktív munka; ki termel, ki meg nem termel. A Bankot vezér-, fő- és albácsik igazgatják, ami annyit tesz, hogy az irodában lévő másoló-prés alá ők rakják a szerencsétlen pasikat, akiknek nedvét itatópapirosban fogják föl, aztán aranyat vagy bankót sajtolnak belőle. A pasikban lévő élet-erőt kipréselés után akkumulátorokban fogják föl s vele villanygépek útján tőkéket emelnek. A Bank vallása nem R. K., hanem R. T.

A romlatlan vidék

— Mit művel avval a pénzzel, András bácsi?
 — Forgatom. A zsidó, aki idekín nyaralt, azt mondta, hogyha forgatom, akkor több lesz.

Irok a pénzről

Éjfél tájt lehetett; éppen arról értesültem álomban, hogy Amerikában nagybácsim született, midőn beront szobámba a szerkesztőm, mellemnek szorítja a revolveréről szóló átvételi elismervényt és azt kiáltja felém: Pénz! Mindjárt tisztában voltam, hogy az előttem álló jelenség csak valami szellem lehet, hiszen a szerkesztőm nagyon jól ismer engem és tudja rólam, hogy én és pénz, hogy a pénz és én — nna, szóval azt feleltem röviden: Adhat. Erre a jelenség azt mondta: Most nem lehet édesem, mert a nyomdaköltség meg miegymás... majd jövő elsején, de akkor biztosan, mire mindjárt tisztában voltam, hogy az előttem álló jelenség a szerkesztőm, akit nagyon jól ismerek és akiről tudom, hogy ő és a szellem, hogy a szellem és ő (nesze neked, szerkesztő!) nna, szóval azt kérdeztem: Tehát?

— Tehát írjon reggelig egy cikket a pénzről, mert lapunk következő száma különszám lesz: A pénz! — Ezzel eltűnt, mint a kámför szokott a piacról, amikor a kereskedők megtudják, hogy kámförben áremelkedés várható.

— Pénz, pénz! — tűnődtem agyamban agyamban — ejnye, de ismerősen hangzik előttem ez idegen fogalom; mintha már hallottam vagy láttam volna valahol... pénz... hm... Félkeltem, hogy megnézzem a lexikonomban, mi is hát az a pénz. Erre a célra kivettem egy skatulyából az idomított szentjánosbogaramat... Ja igen, ezt el kell előbb magyaráznom. Tekintettel a magas gyertya- és petróleumárakra ugyanis szentjánosbogár mellett olvasok. Az állatka arra van dresszírozva, hogy a sötétségben szépen egymásután végigszaladjon a sorokon, miközben fénylő hátával megvilágítja a betűket. Ha valamit nem értek meg mindjárt, akkor azt mondom: Halt! — mire megáll. Ha megértettem, azt mondom: Mehet! — mire szépen továbbzalad a szentjánosbogaram. A lexikonból kiolvastam aztán, mi is az a pénz: az, ami nincs. Most már tudtam. Elrohantam képviselő barátomhoz (rendesen jóhúmorú emberek) és kértem, adjon valami ötletet egy pénzről szóló cikkhez.

— Őt koronáért mondok — felelte.

— Tebelőled is miniszter lesz még — vágtam oda neki és fölkerestem egy bankárt. Közismert siber; nevét nem irhatom ki, mert amikor az interjú után azt mondtam neki, hogy le fogom leplezni, néhány ezressel terrorizált, hogy ne tegyem. Ő mesélt nekem egy kis históriát a pénzről, amit ezennel leírok a szerkesztőmnek, hadd legyen kitöltve boszúm az éjjeli háborítás miatt.

Fiatalkorában Siber úr — nevezzük így — nem volt dúsgazdag, hanem becsületes. Egy nap aztán fényes ötlete támadt,

amellyel egyszerre kivezett az összes bajokból. Vásárolt egy levelett összerakható koporsót, néhány használt koszorút és egy gyertyát meg egy fényképező gépet. Aztán hirdetést tett közzé, hogy adósoknak az adósságait kifizeti. Tömerdeken jelentkeztek. Ő száz korona lefizetése ellenében egymásután befekettette őket alsóruhában a koporsóba, belisztezte arcukat, összekulcsoltatta kezüket, a koszorúkat rájuk fektette, a gyertyákat meggyújtotta és lefényképezte az adósokat. A képet aztán elküldte a hitelezőknek és mellékelte hozzá egy átiratot, amelyen egy közjegyző arról értesíti a hitelezőt, hogy X Y vagyontalanul elhunyt és utolsó óhajával a ravataláról készült fölvételt küldeti tisztelettel jelölve; odaát majd imádkozni fog a hitelezőért a tartozás erejéig.

Ezzel az üzlettel annyit keresett, hogy később aztán vagon-tételekkel zsonglörködhetett. Mikor együtt volt az első tíz milliója, kibérelt egy ötszobás lakást Budapest kellős közepén. Igen ám, de a lakás tapétái nagyon meg voltak viselve. Kárpitost hivatott tehát és megkérdezte, mennyibe fog kerülni a lakás kikapátázása. A mester többféle mintát mutatott; volt közte kevésbé szép meg még kevésbé szép haditapéta, de az árakat még Siber úr is horribiliseknek találta. Gondolt tehát természet és olyan tapétát használt, amelynél olcsóbbat nem találhatott volna: egyszerűen kikapátázta az öt szobát papírpénzzel; volt egy ötkoronás, tízkoronás, húszkoronás, százkoronás és egy ezerkoronás tapétamintájú szobája. Így mesélte el nekem Siber úr tegnapielőtt.

Ma megint találkoztam Siber úrral. Dült-fült. — Képzeld, — fakadt ki — fuccs a gyönyörű ötszobás lakásom! Kilakoltattak, mert a háziúr följelentett, hogy haszontalan papirokkal éktelenítettem el a falakat és tönkretettem az ő értékes békéltapétáit.

(—told)

Tönödések a pénzről
Seiffensteiner Solomontul

☆ Oz angliusz meg oz amerikanusz sinálja pénzt (money-maker), o francia (gagner de l'argent) meg a tolján (guadagnare il danaro) nyeri a pénzt, a német meg szolgálja (Geld verdienen) o pénzt, o magyar keresi a pénzt. Nü és o zsidó? Oz megtölálja o pénzt.

☆ Forcsa a pénztül o cirkuláció. Krojcdarbul lett o florint, florintbul lett o korona és a koronából lett ed krojcdar — Zürichbe.

☆ Had o pénznek nincs von szaga? Par-dón, sak azótátul fogva nincsen, omiüta oz ezresek o kofaasszon-ságoktul o harisnyákba vonnok.

☆ Okinek nincs pénze, oz nem tartja magát gozdognak. De hángy ember von, okinek nincs esze, mégis okosnak tart magát!

☆ Mi ez? Onnok, okinek nincs, minden; onnok, okinek von, semmi. — O korona.

Közalkalmazottak figyelmébe
Izesítse meg az ebédjét
TÖK-MAGGI-kockával
Főlerakat: Moszkva, Pétervár, Bécs

Kedves Borsszem Jankó!

A föld nincsetlenjeinek kielégítése nagyrészt megtörtént a „halaszthatatlanul sürgős esetekben kisbörletek alakításáról és házhelyek kijelöléséről” szóló törvényjavaslattal. Most már itt az ideje, hogy a pénzügyminiszter hasonlóképpen gondoskodjék a pénz nincsetlenjeiről, mint ahogy földművelésügyi kollégája a föld nincsetlenjeiről. Sürgősen be kell tehát nyújtani a „halaszthatatlan sürgős esetekben kis folyózámlák alakítása és takarékbörletek kijelöléséről” szóló javaslatot. Mint egy pénzetlen, nincsetlen polgár nyomtatékosan rámutatott anyagi helyzetemre, hogy milyen igazán halaszthatatlanul sürgős nálam ez az intézkedés. Jelzem, hogy már ki is néztem egy kis sarkot a Weisz Manfréd-féle folyózámla birtokon, a sógoromnak pedig egy kies takarékönyvecskét a Kereskedelmi Banknál. Teljes tisztelettel

sokorópátkai Sanyaró Vendel

Zürich

Svájceban van egy város,
Úgy hívják, hogy Zürich.
Hol a valutákat
Csavarják és csúrik.
Egyik fölfelé megy,
Míg a másik esik,
Attól függ: adják-e
Vagy pedig keresik?
Jól megy ott a franknak,
De koronánk árva,
Hogy fölmenjen ötre,
Csaknem ki van zárva.
Nem óvják valutánk
Ott a nagy eséstől —
Gonosz vagy te Zürich
Májastul-veséstül.

som

Móricka a fölvételin

— Ha egy bank 5%-os kamatot fizet,
mennyit kapsz 3800 korona után hat
hónapra?

— Tanító új kéjem, melyik az a bank?

Uj orientálódás

— Hova megy Mari néni avval a nagy
szatyórral? A Garay-térre?

— Dehogyan is lelkeni. A Szabadság-
térre megyek. Körülnézek egy kicsit a
valutapiacra.

Az európai pénzügy története 1920-tól 2020-ig

1920 október 1-je fontos dátum az európai pénzügy történetében. E napon állt föl ugyanis Nimolé Manó a nemzetközi valuta-konferencián, aki hivatva lesz Európát a pénzügyi válságból kimenteni. A kiváló szakembert a köztisztviselők természetbeni ellátása ihlette meg és erre a rendszerre építette föl szencziós tervét, melyet alább körvonalozunk.

A természetbeni ellátás első föltétele a liszt. Verjünk, jobban mondva gyúrjunk a lisztből különböző pénz-egységeket: a legkisebb egység a *nülli* (egy korona), az utána következő a *nokkedli* (két korona), a harmadik a *barátfütle* (10 korona), a negyedik a *kis gombóc* (100 korona), az ötödik a *nagy gombóc* (1000 korona). E rendszert a brüsszeli konferencia magáévá tette s utasította az egyes államokat, hogy ki-ki alkossa meg a maga pénzegységét, tekintetbe véve nemzeti eledeleit. Így Németország a *bukdít* vette alapul, hogy eszébe juttassa saját buktát, Olaszország a makkarónit, Hollandia a sajt-lyukakat, Szovjet-Oroszország a hajdinakását stb. E természetbeni pénzeket az államok hivatalos bélyegzőikkel látták el. Csakhamar kiküszöbölődött a rongyos, értékét veszített pénz s az emberek pár hónap múlva már nevetve emlegették, hogy hajdan milyen rongyokat néztek értéknek. „Most legálább meg tudom keresni a betenni valómat!” mondogatták egymásnak. — „Mennyit keresel te havonta annál a lapnál?” — „Megkeresem a magam ezer nüliját!” — feleli a kérdező. — „A kabarénál is keresek vagy 50 barátfütle!” — „Jössz este lumpolni? Van egy nagy gombócom, hágjunk a nyakára!”

Mindenki beláthatja azonban, hogy az új rendszernek is megvannak a maga árnyoldalai. Azelőtt, ha valakinek 10 vagy 20 korona volt a zsebében, nyugodtan éhenhalhatott; ha ma valakinek egy vagy két barátfütleje van, kissé csillapíthatja étvágását. A nülli-rendszernek van egy nagy hibája: sok pénzt nem hordhat magánál az ember. Erre nézve álljon itt egy kis újsághír:

Könnyelműség

lenne, ha viselt nyakkendőit eldobná.
Kifogástalanul kifordítja vagy alakítja
Etus nyakkendő-varrodája
Budapest, VII., Rózsa-utca 36. II. 24
(a Király-utca közelében)

Koldusok egymás közt

— Nem szégyelled magad az én sarkomat elfoglalni? Erigy a saját házad elé koldulni.

„Krausz Simi, az ismert pénzember, nagy gombóclopásnak lett áldozata. Miközben fején egy óriás szakajtóval, melyben 10 ezer gombócot, 50 makkarónit és 40 ezer buktát vitt, a tőzsde felé igyekezett, valaki egy elsőemeleti ablakból 150 gombócot kievett a szakajtójából. A bűnös torkoskodót a rendőrség nem tudta kinyomozni, bár nevezett ház összes lakójánál gyomorvizsgálatot rendelt el.”

Az egyik tőkeemeléskor például, hol az alaptőkét 100 ezer nagy gombócra emelték föl, több mint száz embernek kellett tartani a teknőt, amelyben a gombócok voltak. A sikkasztásokat a rendőrség úgy akarta megelőzni, hogy mindenki köteles volt bejelenteni gyomoríjását s a kiküldött rendőrorvos konstatalta, hogy nem irog-e fenn mértékelen gombóc-évs gyanuja? Ha fenniorgott, illetve lenniforgott, igazolnia kellett, honnan szerezte a gombócokat?

Tíz évig nagyszerű nulláslisztből verték és keverték e pénzeket, de a tizenegyedik évben újabb világháború tört ki. A háború oka az volt, hogy egyes államok liszt-termelése nagyobb lévén, több centiméterrel hosszabb nüdlikat dagasztottak, mint amennyit a brüsszeli konferencia engedélyezett. E nüdlikkel aztán elárasztották az egész világ tőzsdéit s a nülli-valutát mindenütt letörték.

A nemzetek összefogtak egymás ellen s dühösen nekironítottak egymásnak. Nagy, nülli-nagyságú golyókat lövöldöztek egymás hasába s roham alkalmával barát a barátak füleit tépte ki. Srapnell-gombócok röpöködtek a küzdők feje fölött.

Az öt évig tartó küzdelemben nülli-ügyünk teljesen leromlott. Háború után a legyőzött államok tojolinna és homokkal hamisították a pénzeket, mert nem volt elég kovász- és élesztő-fedezetük. Ez államok éhező népe kiadós előtt szájba véve szopogatta a pénzt, amitől az teljesen elkopott. Előbb repedezett, eltört nüdlik forogtak közkezen, majd a félévig tartó blokádnak alkalmával mindenki elfogyasztotta a pénzt.

Az államok kénytelenek voltak újból bankjegyeket nyomtatni.

Cárdmy

Alaptalan rágalom

Kedves Borsszem Jankó! Azok az alávaló rágalmazók még mindig nem fogják be a szájukat. Ugatnak. Azt mondják, hogy amit a kormány eddig csinált, az semmi. Mi? Hát a tízmilliárdos deficit az semmi? ... Tisztelettel egy falusi.

Kukurikú!...

— Mi lesz a milliomosból a vagyonleadás után? — Multi-milliomos.

*

— Mi lesz Magyarországból a nagy adók folytán? — Stájerország.

*

— Mi a valutaspekulánsok kedvenc dala? — A Lire-lei.

*

— A pénznek nincsen szaga. — Áll ez azoknál is, akik vagyonukat rövid idő alatt két nullával sokszorozták?

*

— Ha a beszéd ezüst, a hallgatás arany, akkor az országban sok ezüst- és aranypézt van forgalomban.

*

— Idegen valutának az olyant nevezik, amelytől nem idegenkedünk.

*

— A külföld azóta ismer bennünket, mióta rossz a pénzünk. Hát csakugyan áll a hasonlat: ismerik, mint a rossz pénzt?

Chantecler

Reb Menachem Cziczeszbeiszter átka

— Csináld te fűnyereményt o devolváció noján!

Apai intelem

Kedves Manó! Azt kérdezted tőlem, mibe fektessed a pénzedet? Hát, kérlek, végy kukoricacsutkát en-gros, vagy keress megvételere prima dugó-törmelék, vagy kákán csomót és hordón léket, de vigyázz, hogy ne maradjon egy vas se a zsebedben. Tudniillik ma Svájcban 2 frankot kapsz 100 koronáért s ha ez így folytatódik, pár hónap múlva egy százasért — 2 frankot fogsz kapni, ami annyit jelent, hogy ha egy százast fölmutatsz, még neked kell rá 2 frankot fizetned. Olyan gazdag még te sem vagy, hogy ezt kibírd. Ólel szerető Dórid.

Nyilatkozat

Lapunk zártakor végzetes hibát vettünk észre. Az volt eredeti célunk, hogy Pénz-ről írunk és rajzolunk és ehelyett mi végig — a koronáról tréfálóztunk. Kérjük a közönség szíves elnézését.

A szerkesztőség

La Sphinx qui rit... Eau de Toilette és
Poudre du Perle az előkelő világ
szépségápolószerei
Készítők: SPHINX MŰVEK. Mindenütt kapható!

Töprengés a lóversenytéren

— Vajjon miért hagyják futni a „Rendbontó“-t?

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Kéziratokat és rajzokat nem küld vissza a szerkesztőség.

A *Borsszem Jankó* jelen számát október 5-én, kedden zártuk le. — K. L. A „Gondolat” című hetilapban megkapó tanulmányt olvastunk a mi Sanyaró Vendelünkről, a magyar hivatalnok-nyomor klasszikus típusának ma duplán szívtető sorsáról. Bizony senkisé tud most jóízűen kacagni szegény Vendel kesergésein, amik valaha nemcsak fölvidámitották az országot, de az egész társadalom figyelmét és részvétét is fölhívták iránta. Itt a Gondolat-nak csak néhány elmés, találó sorát idézzük: „Szeretünk téged, Sanyaró Vendel, hiszen a mlénk vagy, magyar figura, akinek a humorát igazán csak mi értjük meg... Gyermekekkel is találkoztunk. Ők azok az apró vendelek, akik... föntartják a gondolat uralmát, a kapzsi vandalizmussal szemben a krisztusi, szelid, áldozatos vendelizmust.” — H. L. P. Kiforratlan. — *Libertas*, 1. Igaz van. Múltheti címképünkhöz inkább illett volna ez a szöveg (szabadon Heine után): „Oh Hunnia, nyugodt légy, Kár könynyér”, sóhajér: A nap elül lenyugszik, De hátul visszatér.” 2. Nem rajtuk múlt. — *Joculator*. A karcolat szerző hibákban szenved, Lássuk a többi ötletet! — t. m. Ez a pompás história egyszer már megjelent a B. J.-ban. — B. R. Az egyik kurzuslap finoman azt írta a városházi bojtányról, hogy két demokrata bizottsági tagot „kiküldték a teremből”. Vajjon — a kiküldeni igének a kidobni igével való zseniális azonosítása után — hogyan keresztelt el nevezett lap a jövőben az ő „kiküldött munkatársait”? — D. K. A „lelet”-nek ez a formája túltúl régies. Különben is az egyes szóknak a latin vagy görög nyelven értelmüknek kellene lenni. — B. József. Bizony ez csak afféle városi holdvilágfalás, szirupos limonádéval nyakonöntve, — erő és művésziesség nélkül. — V. P. A magyar költészet eseménytelen újkorába vörös betűs napot igtat *Palágyi* Lajos eposzának, az Akadémia által megkoszorozott *Anyaföld*-nek megjelenése. 1912-ben írta a jeles költő ezt a váltakozó formájú, balladaszerű énekekbe osztott művet, melynek tárgyát a magyar őstörténelemből merítette. Erőtéljes nemzeti és humánus szellem vonul végig az eposzon és nem egy szakasza szinte jóslatképpen hangzik. A 200 oldalas könyv ára 80 korona. — P-us. (*Békéscsaba*.) Az egyik sikerült. — *Több levélről a jövő számban.*

Szerkesztők: Molnár Jenő és Bér Dezső

A szerkesztésért felelős: Dr. Molnár Jenő

Kiadótulajdonos: Borsszem Jankó lapkiadó r.-t.

Igazgató: Vadász Henrik

BRILLIÁNST 6a gyöngyöt 24.000 K-ig
ARANYAT 6a platínát 28—290 K-ig
mindenkéni magasabb áron vesz: **VÁGÓ** Népszínház-utca 7.
Hívásra házhoz jöve! Telefon József 62-20.

Képrejtvény

A megfejtés jutalma a *Seiffensteiner Salamon adomái* című könyv. A *Borsszem Jankó* 2749. (40.) számában közölt képrejtvény megfejtése:

Tarifaemelés

A megfejtők számát és a nyertes nevét a *kövő számban* közöljük. A szeptember 26-iki számban megjelent talány helyes megfejtését („*Olasz-Magyar Bank*”) 214-en küldték be; nyertes *Vágó Magda (Budapest, Lipót-körút)* lett.

CARBON-PAPIROK, IRÓGÉPSZALAGOK, ÁTÜTŐ ÉS IRODAPAPIROK

CSAKIS ENGRÖS-BAN

E. Peter & Söhne, Berlin-Wien képviselőjénél

MANDEL BÉLA, V. ker., Wesselényi-utca 10. sz. Telefonszám: József 123-64.

! Látványosság !

Vételkötelezettség nélkül megtekinthető

Magántulajdonból származó műtárgyak, régiségek, miniatűrök, olajfestmények, akvarellek, vírintárgyak, porcellánok, bronzok, ékszerek, szőnyegek, szőrmeárul, függönyök, műbutorok, iparművészeti tárgyak, csipkék, kézimunkák stb.

Műtárgyak bizományi kiállítása és eladása. Vigadó-u. 4.

Fájós lábakra készít cipőket

GERŐ ADOLF FIA, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.

Deszünk viselt férfiruhákat és cipőt

POPPER és ANGELUSZ, Petőfi-utca 7. Telefon 94-49

Aranyat, platinát

a legmagasabb áron veszek. BRILLIÁNSERT mindenkinél magasabb áron fizetek.

SPANN ékszerész, Wesselényi-utca 6.

Brillánst

aranyat, ezüstöt, ékezet legmagasabb napi áron veszek. Schöller, Kecskeméti-u. 11.

Nincs többé rheuma!

ha megrendeli a *Junó-szesz* és *Junó-kenőcs* törvényesen védett, kipróbált háziszert, mely rheuma, csúsz, köszvény, ischias ellen biztosan, bámulatos gyorsan használ, még ésszesugorodott tagú egyéneknek is. A legidültebb esetekben egy adag elegendő. Ára 60 kor. **CZAKÓ A.-né**, Budapest, Király-utca 90.

REMÉNYI MIHÁLY

a Magyar Nemzeti Zeneakadémia házi hangszerkészítőjének

hegedűkészítési műterme
Budapest, VI., Király-utca 58/b

Saját készítményű mesterhegedűk, valamint régi francia, német stb. mesterhegedűk nagy raktára. Quintesszta hangversenyhúrok. **Arjegyzők díjtalan.**

NYAKKENDŐHÁZ

IV., Kigyó-utca 5. szám (Kötél-palota) és V. kerület, Deák Ferenc-utca 14. szám.

Horgolt nyakkendők 140 és 185 K.

Nagybani osztály Kigyó-utcai üzletünkben.

Brilliánsokat

Kornhäuser Arnold

gyöngyöt, aranyat, platinát, ezüstöt veszek a legmagasabb áron: Budapest, VII., Wesselényi-utca B. szám. Pontos címre tessék ügyelni!

Igen fontos:

Magyar és német könyvujdonságok megtekinthetők a „SZINHÁZI ÉLET” könyvesboltjában, VII., Erzsébet-körút 29. sz.

Hamis fogakat
Brillánst
Ékszer
Platinát
Antik tárgyakat
Képeket (régli és modern olajfestményeket)
Díszműtárgyakat

legmagasabb napi áron veszek:

Gross Antal

BUDAPEST,

VIII., József-körút 23.

Félemelet 1.

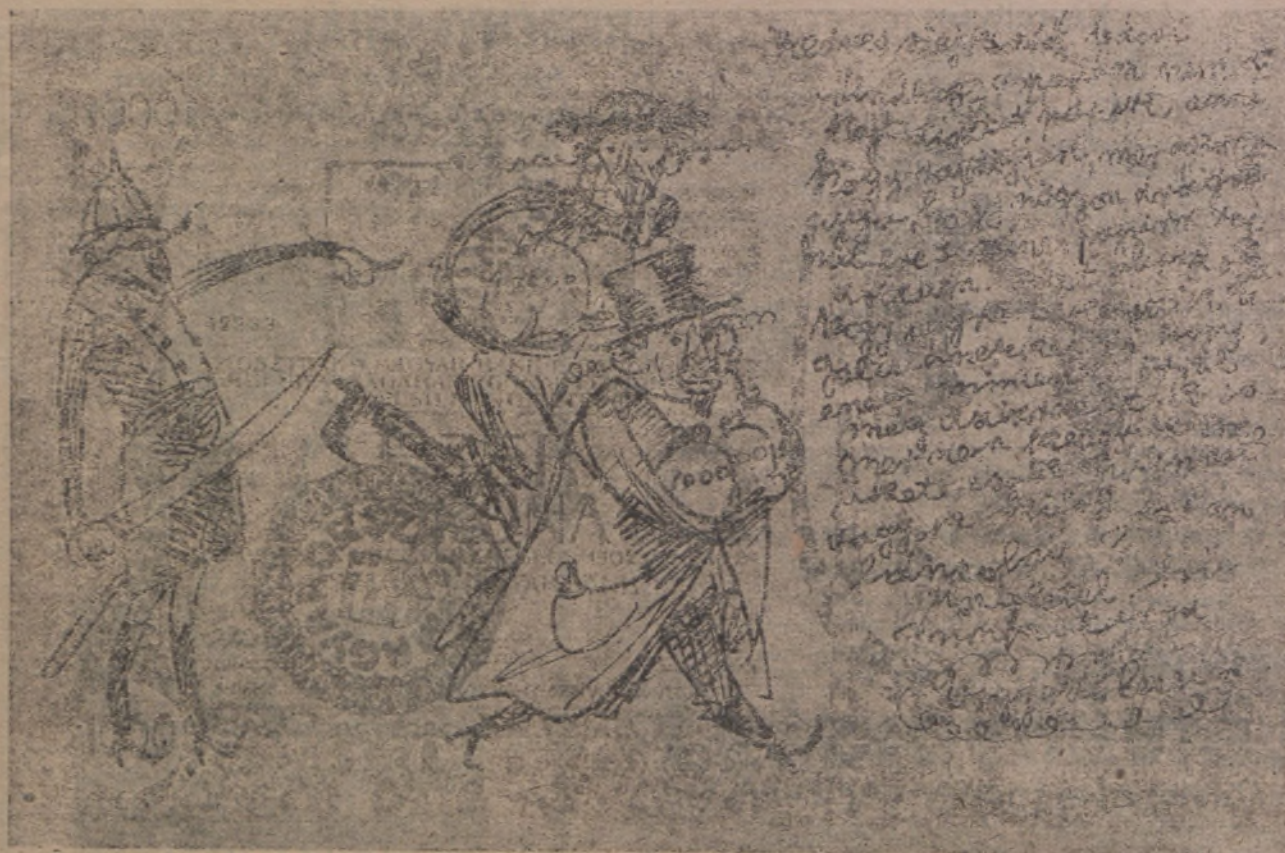

STERNBERG

hangszergyár
Rákóczi-út 60

Az összes hangszerek békeidőbeli választékban!

Hamis fogakat, ezüstöt, aranyat legmagasabb áron veszek
WYSCHOGROD, Tisza Kálmán-tér 13. Levélzölapra jövék.

Szakorvosi rendelő vér- és nemi beteg részére.
 Ezüst Salvarsan-oltás!

Rendelés egész nap. Rákóczi-út 32. szám, I. emelet I.

Legolcsóbb szórakozás!

A **BORSSZEM JANKÓ**
 híres régi évfolyamai
 megrendelhetők a
 kiadóhivatalban

Az 1914. évf. 60 korona
 „ 1915. „ 60 „
 „ 1916. „ 80 „
 „ 1917. „ 100 „
 „ 1918. „ 100 „
 „ 1919. „ 120 „

Művészies képkeretek Kézimunkák szak-
 szerű keretezése
 Váradi Bélá-nál, Budapest, Andrassy-út 43.

Bajusz és hajnövesztő
Fixelixir

rövid idő alatt dús haját,
 bajuszt és szakált növeszt,
 ára 20 korona. Kizárólag
 szétküldi:

Török József gyógyszerár, Budapest, VI., Király-utca 12.

Dohányillatosító

és aroma „Floriform”
 szívarka- és pipadohány-
 nak 100 gramm dohány-
 hoz 15 kor., egy kilóhoz
 40 kor. Kapható min-
 den dohányüzsdében és

MOZIT
 akur berendezni
 villam-meszfény-
 acellente?

Kerjen arajonlót
HATSCHKEK, FARKAS
 kinematográfiai szaküzlettel
 Budapest, Karoly körút 26

Hölgyek figyelmébe! Retikült, levéltárcát, szivartárcát, pénz-
 tárcát hozott anyagból a legjutányo-
 sabb áron készít, javít, vagy átalakít
BIEDERMANN HUGO bőrdíszműárú készítő-
 VII., István-út 82. szám. (előtt Statter és Biedermann.)

Szőnyegek régi rongyosokat is,
 a legmagasabb áron
 vesz vagy oserél
TUDUK TIVADAR szőnyegjavító és tisztítótelepe,
 VI., Deák-utca 12/a. Telefon 46-68. Meghívásra hához jön.

Külföldi művészeti olajfestékek
 nagy választékban kaphatók
 Teréz-körút 33. **BRAUN ÁRMIN** Rottenblüer-u. 37.
 Telefon 131-58. József 26-55. sz.